

Neděle 13.7.2014 – Sbor Církve bratrské v Praze 3

Ř 12,17-21: „Nikomu neodplácejte zlým za zlé. Vůči všem mějte na mysli jen dobré. Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.“
(Mt 5,38-48; Př 25,21.22)

Všichni dobře víme, že náš svět to není ani ráj ani nebe. Prožíváme v něm jak příjemné a pěkné věci, tak také (a častěji) bolest, zlo, nenávist a zlobu. Zvykáme si na to od dětství a učíme se radovat z krásných darů a snášet věci bolestné a těžké. Dostáváme do života rady od rodičů a dalších autorit, ale zároveň zjišťujeme, že všechna lidská moudrost na to nestačí, abychom v životě všechno zvládli, měli se dobře a byli šťastní.

1. *Realita našeho světa*

Od pradávna snili lidé svůj sen o světě bez nenávisti a nepřátelství a životě v míru a dostatku. Zatím se však nikdy nikomu nepodařilo tento ideál uskutečnit. Dějiny lidstva jsou tak spíše dějinami válek a bojů o přežití, o území, o moc a bohatství. Zvláště 20. století ve 2 světových válkách přineslo nejvíc válečných hrůz, násilí a utrpení. Vyhlazení desítek miliónů lidí je tak otřesnou zkušeností, že rozptýlila zbytek iluzí o člověku a lidstvu.

I když v naší zemi a ve střední Evropě žijeme už 69 let v míru, lidská zloba a nenávist ze soužití nezmizela. Jsme svědky toho, jak se z mezilidských vztahů vytratila ohleduplnost, jakékoliv zábrany a jak lidem chybí základní mravní hranice a pravidla, která by uznávali jako závazná. Lidé se nikoho nebojí, protože Pána Boha neznají a neuznávají a je jim úplně jedno, co si o nich řeknou lidé. Není to nic nového, že „se lidé nebojí Boha a z lidí si nic nedělají“, jak to říká Ježíš v evangeliu (Lk 18,2). Závisti, nenávisti, násilí a nesnášenlivosti mezi lidmi nebylo. Naopak se zdá, že je to horší. Čím dál častěji se setkáváme s tak brutálními, rafinovanými a bezohlednými činy, že normální člověk nechápe, kde se to v lidech bere.

Násilí ve školách, kdy se učitelé bojí žáků, násilí na ulici nebo v MHD, kdy „černý pasažér“ už před revizorem neutíká, ale vytáhne na něho nůž nebo dokonce pistoli, násilí na silnicích a dálnicích, kde řidiči svými velkými, rychlými a drahými auty ohrožují ty, kdo jim včas neuhnou, ty, kdo jedou podle předpisů.... to je obraz každodenní bezohlednosti, agresivity a nenávisti v nejrůznějších formách. To je obraz zkaženosti a mravní bídy našeho světa... Jak můžeme žít v takovém světě? Odkud vezmeme sílu k životu podle evangelia?

2. *Láska a odpuštění místo pomsty a nenávisti*

Jako křesťané – učedníci Ježíše Krista hledáme odpovědi na své otázky v Písmu svatém. Ve slovech apoštola Pavla slyšíme rady, které vycházejí z Ježíšova učení. Možná nás napadne, že se do našeho světa vůbec nehodí a že se podle nich nedá žít. Apoštol Pavel a Pán Ježíš, od něhož se Pavel učil, nás k tomu přesto povzbuzují. Nebyli to snílkové. Oba poznali životní realitu na vlastní kůži a přesvědčili se o tom, že „svět ve zlém leží“ (1J 5,19). Boží Syn *Ježíš Kristus* miloval všechny lidi. Ti se Mu nakonec „odvděčili“ tak, že Ho nechali odsoudit a popravit. Boží Syn přesto nelitoval všech dobrých skutků a ještě těsně před smrtí prosí Boha o odpuštění pro své soudce a katy. *Misionář Pavel* se také učil milovat kristovsky bližní i nepřátelé a víme, čeho se dočkal: nepřátelství, nenávisti, utrpení a vězení... (2K 11,23-27). Ale ani on to nevzdává a vyučuje křesťany, aby žili podle Kristova příkladu. Právě proto má Ježíšovo a Pavlovo slovo takovou „váhu“: oba žili a jednali podle toho, co učili. Ježíš i Pavel ze své zkušenosti věděli, jak to ve světě bez Boha chodí. Oba věděli také ještě něco jiného: že Bůh se s tímto stavem světa nespokojuje a přichází ho změnit. Posílá kvůli tomu do našeho

světa svého Syna Ježíše Krista, aby lidstvo vysvobodil z moci zlého a dal jim sílu k životu podle lásky a podle pravdy. Pán Ježíš opravdu jednal úplně jinak než ostatní lidé. On jako první „se nedal přemoci zlem a přemáhal zlo dobrem“, láskou.

Ale nebylo to vůbec jednoduché. Do cesty se mu stavěly různé překážky. Jednak to byla pokušení, kterými se Ho satan snaží odvést od Boží cesty. Pak to bylo nepochopení ze strany lidí, kteří Božího Syna nenáviděli. A nakonec to byly také vlastní pochybnosti, slabost, únava, se kterými Boží Syn musí bojovat. Slovy Ježíše Krista i příkladem Jeho života volá Bůh lidi na cestu nového života, odpuštěním je osvobozuje od nenávisti a dává jim do srdce svou lásku. Na Kristově životě a vzkříšení ukazuje, že má smysl bojovat se zlem a přemáhat je. Ne ve vlastní síle, ale ve spojení s Ježíšem a díky moci Ducha svatého.

3. Ježíš Kristus nás chce změnit

Sami jsme v pokušení jednat tak, jak jednají ostatní. Je to pohodlnější a jednodušší. Nemáme to napsáno na čele, že jsme křesťané a tak se leckdy mezi cizími lidmi chováme lhostejně, sobecky, možná bezohledně. Nejednou nás napadne, že „na hrubý pytel“ patří „hrubá záplata“, a nenamáháme se jednat jako Ježíšovi učedníci.

Prvním krokem k životu podle evangelia je „oškřiviti si zlo“ (v. 9b). Vypadá to, že je to jednoduché, ale někdy s tím máme problémy. Víme dobře o tom, že lhát, krást, podvádět, pomlouvat, nenávidět či závidět se nemá, ale jsou situace, kdy s takovými hříchy koketujeme. Myslíme si, že nám to projde, když to nikdo nevidí. A Pán Bůh? Pán Bůh nám přece odpustí! Právě zde, v srdci, v myšlenkách to začíná: máme si oškřiviti zlo, hřích ve svém srdci a pak budeme v boji s pokušením a se zlem rozhodněji. - Dalším důležitým krokem je „neodplácet zlým za zlé“. Jak je často těžké ovládnout emoce a na zlé slovo, nespravedlnost nebo křivdu neodpovídat stejně! Když víme, co nás čeká v práci (šéf, který si na nás „zasedl“; spolupracovník, se kterým se dá těžko vyjít), sedáme za volant auta a vydáváme se do městského provozu plného nervózních a agresivních řidičů, měli bychom se modlit o Boží pomoc, moudrost i sebeovládání! Tak jsme lépe připraveni na zvládání složitých situací.

4. „Všechno mohu v Kristu, který mi dává sílu“

Ježíšovo evangelium a rady Jeho služebníka Pavla životní realitu nemalují na růžovo ani nezkrasují. Vycházejí z toho, co se stalo v Kristově smrti za lidské hříchy a v Jeho slavném vzkříšení. Připomínají nám křesťanům, že osobní víra v Ježíše Krista a Jeho dílo spásy má pro náš život zásadní význam. Vede k proměně našeho srdce a dává sílu k životu podle příkladu Ježíše Krista. Apoštolská výzva „Nedej se přemoci zlem“ je radou pro každodenní život. Je to povzbuzení k takovému jednání, jaké vidíme u Ježíše. Lidé ho nechápali, lidé ho odmítali, lidé ho nenáviděli. On se přesto nedal přemoci zlem tak, že trpělivě odpouštěl a miloval. Tím, že nebudeme odplácet zlým za zlé, že budeme milovat ty, kteří nás nemají rádi, a že budeme na lidskou zlobu odpovídat „dobrem“, lidi a náš svět asi nezměníme. Z našich nepřátel se nestanou hned přátelé. Ovšem je naprosto jisté, že se nic nezmění v našem světě a v našich vztazích tehdy, když budeme na zlo odpovídat stejně: hněvem, pomstou, odplatou a nenávistí. – Proto snaha „přemáhat zlo dobrem“ přináší naději na změnu, ukazuje východisko z bludného kruhu hříchu a zlého. Přijměme slova evangelia jako pozvání k novým začátkům, ke službě soli a světla v našem světě. Co budeme dělat? Budeme se modlit. Budeme si připomínat Ježíšovy rady a Jeho životní příklad. Budeme myslet na to, že náš život patří Kristu a že to má být na něm vidět.

Bronislav Kaleta